

Van: Vivian Vermelis

Uw kenmerk: 24bb006137

Ons kenmerk: M2409-2580 - 24bo007954

Onderwerp: Welke gevolgen heeft de
Miljoenennota voor Rotterdam?

Datum: B&W 22 oktober 2024

Aan de gemeenteraad

Op 17 september 2024 stelde D.P.A. Tak (PvdA Rotterdam) ons schriftelijke vragen over welke gevolgen de Miljoenennota heeft voor Rotterdam.

Inleidend wordt gesteld:

'Het is vandaag de derde dinsdag van september. Een mooie traditie in Nederland waarbij de Koning de plannen van het kabinet wereldkundig maakt tijdens zijn troonrede. Over het algemeen een feestelijke dag, maar de plannen van dit rechtse kabinet hebben grote gevolgen voor gemeenten. Onze fractie heeft daarom de volgende vragen aan het college.'

Hieronder volgt vraag 1 en de beantwoording:

Vraag 1:

Wat is de algemene reactie van het college op de vandaag gepresenteerde plannen?

Antwoord:

De plannen die het kabinet op Prinsjesdag heeft gepresenteerd, zijn een uitwerking van het hoofdlijnenakkoord. Voor een deel zien wij aanknopingspunten voor Rotterdam, zoals bijvoorbeeld het geld dat is uitgetrokken voor woningbouw en mobiliteit in het algemeen en de kwaliteitsimpuls op onderwijs. Maar tegelijk zien we bijvoorbeeld ook dat er een forse korting is toegepast op de Brede Doeluitkering verkeer en vervoer, dat ons openbaar vervoer hoe dan ook zal raken.

Ons college is van mening dat we als overheden moeten samenwerken om het beste voor onze bewoners en bedrijven voor elkaar te krijgen binnen de bestaande mogelijkheden. Één stad, één land. Dat houdt in dat wij een constructieve houding aannemen richting het kabinet als geheel en de bewindspersonen afzonderlijk.

Daarbij vragen wij aandacht voor de structureel verslechterende financiële situatie van gemeenten in het algemeen. De middelen die gemeenten krijgen om de wettelijke taken uit te voeren zijn al jaren ondermaats en de opgelegde korting staat grotendeels nog in de boeken. Daarnaast zijn er specifiek voor Rotterdam enkele sectoren die ons zorgen baren wat betreft de financiële houdbaarheid. Dit betreft de jeugdzorg, het openbaar vervoer en de middelen om water- en hittebestendig te kunnen bouwen. Daarnaast vindt ons college dat er te weinig aandacht is voor de economie van de toekomst en de arbeidsmarkt die daar bij hoort. Belemmeringen op het gebied van stikstof en netcongestie moeten worden weggenomen.

Alleen dan kunnen we verder bouwen aan de nieuwe economische sectoren en infrastructuur voor onze toekomstige energievoorziening, zoals warmtenetten. Onze haven speelt hierin een belangrijke rol en is nog altijd een economische factor van nationaal belang. Om mensen op te leiden voor de arbeidsmarkt van de toekomst, moet er hoe dan ook oog zijn voor de aanpak van het lerarentekort en de kwaliteit van het onderwijs.

Inleidend bij vraag 2 en 3 wordt gesteld:

'Een van de zaken waar onze fractie zich zorgen over maakt is dat er minder geld beschikbaar is voor het openbaar vervoer in onze stad. Onder andere de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (MRDH) heeft al alarm geslagen. Ze stellen dat de bereikbaarheid van onze stad in het geding komt. Rotterdammers moeten vrezen voor minder frequent rijdende bussen en duurdere kaartjes.'

Hieronder volgen vraag 2 en 3 en de beantwoording:

Vraag 2:

Kan het college verzekeren dat, ondanks de plannen van het kabinet, het niveau van openbaar vervoer in onze stad in stand blijft en de kaartjes niet duurder worden?

Antwoord:

Nee, dit kan het college niet verzekeren. De gemeente Rotterdam is aandeelhouder van de RET. De beslissing over het niveau van het openbaar vervoer en de OV-tarieven verloopt via de MRDH, waar de wettelijke taken voor verkeer en vervoer zijn belegd en die de concessie voor het openbaar vervoer in de Rotterdamse regio verleent. Op dit moment vindt een stevige lobby plaats om deze fout in het regeerprogramma te herstellen. Rotterdam is een van de 21 deelnemende gemeenten van de MRDH, die, na de huidige intensieve lobby, over de gevolgen van de uiteindelijke bezuinigingen in de BestuursCommissie VervoersAutoriteit (BcVA) met daarin de wethouder Mobiliteit moet besluiten.

Vraag 3:

Hoeveel SPUK-gelden kreeg de gemeente Rotterdam afgelopen jaren voor het openbaar vervoer? En is de gemeente voornemens deze gelden in stand te houden?

Antwoord:

De gemeente Rotterdam kreeg de afgelopen jaren geen SPUK-middelen voor het openbaar vervoer. De MRDH ontvangt een Brededoeluitkering (BDU) voor verkeer en vervoer.

De MRDH ontvangt 578,5 miljoen aan BDU-middelen in 2025 voor de uitvoering van de mobiliteitstaken, waaronder Openbaar Vervoer. Wanneer de taakstelling niet door het Rijk wordt herzien, betekent dit ongeveer dat 520 miljoen in 2026 wordt ontvangen.

Inleidend bij vraag 4,5 en 6 wordt gesteld:

'De bezuinigingen zijn het gevolg van het overhevelen van de Specifieke Uitkeringen (SPUK) naar het Gemeentefonds en ze tegelijk met 10 procent te korten. Een van de argumenten van het kabinet om het gemeentefonds met 10% te korten is dat gemeenten minder tijd kwijt zijn aan het aanvragen van SPUK-gelden. Volgens het kabinet zou dit geld besparen.'

Hieronder volgen vraag 4, 5 en 6 en de beantwoording:

Vraag 4:

Heeft het college in zicht hoeveel uur er jaarlijks besteed wordt aan het aanvragen van SPUK-gelden?

Antwoord:

In de mandaatregeling (of gedetailleerder: in het Besluit mandaat, volmacht en machtiging Rotterdam 2021 (MVMR) en overige besluiten daaruit volgend over ondermandaat, ondervolmacht en ondermachtiging) is vastgelegd wie mag besluiten over het indienen van een subsidieaanvraag. Dit verschilt per organisatieonderdeel maar betreft een groot aantal medewerkers. De eisen die aan een aanvraag voor een SPUK worden gesteld zijn zeer divers. Wanneer de aanvraag van een SPUK om een inhoudelijke onderbouwing en/of gezamenlijkheid met partners vraagt, kan de aanvraag een aanzienlijke werkbelasting betekenen. Dit is in enkele gevallen aan de orde, bijvoorbeeld bij het aanvragen van een Regiodeal. Meestal is het weinig werk omdat het Rijk vooraf bedragen per gemeente vastlegt in een Regeling en de gemeente alleen een formele aanvraag hoeft in te dienen. Er kan geen eenduidig antwoord gegeven worden over de jaarlijkse personele inzet voor het aanvragen van SPUK-gelden.

Vraag 5:

Deelt het college de analyse van het Rijk dat zij minder geld nodig heeft omdat de apparaatslasten zouden dalen? Graag een toelichting.

Antwoord:

Door de verantwoordingssystematiek die bij SPUK's van toepassing is (Single information, Single audit (SiSa)) zou het verantwoordingsproces makkelijker moeten gaan dan wanneer gewerkt wordt met bijvoorbeeld accountantsverklaringen per ontvangen bijdrage of subsidie. Echter, de verantwoording van SPUK's via de SiSa-methodiek loopt mee in de jaarrekening en de accountscontrole daarop en voor dit proces is het een extra belasting. De reden hiervoor is dat het invullen van de SiSa-formats veel kennis van financiële verantwoording vraagt en het aantal regelingen dat verantwoord moet worden sterk is toegenomen. Door de toename van de SPUKS is dan ook de verantwoordingslast voor de gemeente gestegen. Het college herkent zich niet in de analyse van het Rijk dat een overheveling naar het gemeentefonds een besparing van 10% zou kunnen opleveren.¹ Daarnaast merkt het college op dat de voorgenomen overheveling naar het gemeentefonds nog verder door het Rijk wordt uitgewerkt en dat de daadwerkelijke afname van verantwoordingslast daar mede vanaf zal hangen.

Vraag 6:

Kan het college uiteenzetten hoeveel SPUK-gelden Rotterdam in zijn totaliteit krijgt van het Rijk? Graag uiteen splitsing per onderwerp, het bedrag en welke komen te vervallen.

Antwoord:

Zie bijlage 1.

¹ De Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) heeft recent in een advies geschreven dat de administratie- en verantwoordingslasten verbonden aan SPUKS bij lange na geen 10% zijn. Deze budgetkorting acht de ROB niet onderbouwd en niet realistisch. Zie: [Advies 'Voornemen tot overheveling specifieke uitkeringen' | Publicatie | Raad voor het Openbaar Bestuur \(raadopenbaarbestuur.nl\)](#)

NB Het gepresenteerde eindtotaal van € 1,3 miljard is het totaal aan beschikte specifieke uitkeringen dat op dit moment in de administratie is vastgelegd. In veel gevallen betreft het een meerjarige uitkering. Het totaal aan ontvangen voorschotten is € 1 miljard. In het resterende deel van 2024 en in volgende jaren verwachten we nog € 238 miljoen te ontvangen. Een deel hiervan zal op grond van de beschikkingen in 2026 door het Rijk uitbetaald worden. Het college verwacht niet dat de al beschikte specifieke uitkeringen met 10% gekort zullen worden. Het Rijk besluit in 2025 welke specifieke uitkeringen naar het gemeentefonds overgeheveld worden. Bij voorjaarsnota informeert het college uw raad over de consequenties, voor zover die op dat moment bekend zijn, voor de meerjarenbegroting.

Inleidend bij vraag 7 tot en met 10 wordt gesteld:

'Een ander punt uit de Prinsjesdagplannen waar onze fractie zich zorgen over maakt is (het gebrek aan) geld voor de warmtenetten. Ondanks een dringende oproep van wethouder Zeegers in AD² en de hoop die zij uitsprak in de gemeenteraad is nu duidelijk dat het Rijk niet op korte termijn over de brug gaat komen met extra geld. Ook is bekend geworden dat de Wet Collectieve Warmte, die in zou gaan op 1 januari 2025, is uitgesteld.'

Hieronder volgen vraag 7 tot en met 10 en de beantwoording:

Vraag 7:

Welke gevolgen heeft dit voor de warmteprojecten in Rotterdam?

Antwoord:

De Miljoenennota heeft geen gevolgen voor de warmteprojecten in Rotterdam. De huidige financiële instrumenten, zoals de Warmtenetten Investeringsubsidie (WIS), Subsidieregeling Aardgasvrije Huurwoningen (SAH) en de Individuele Stimuleringsregeling Duurzame Energie (ISDE) blijven gewoon beschikbaar. Ook zijn voor de zomer de voorwaarden van de WIS verruimd, waardoor er meer subsidie voor particulieren mogelijk is binnen deze regeling. Verder heeft het ministerie van Klimaat en Groene Groei laten weten dat het bezig is met flankerend beleid om de financiële aantrekkelijkheid van warmtenetten voor eindgebruikers te verbeteren. Deze mogelijkheden worden verder uitgezocht en bij de voorjaarsbesluitvorming van het kabinet voorgelegd.

Vraag 8:

Wat gaat het college doen om ervoor te zorgen dat Rotterdammers deze winter niet in de kou komen te zitten?

Antwoord:

Het college zet het huidig beleid door. In de gebiedsaanpakken wordt naast aardgasvrij ook ingezet op isolatie en/of energiebesparende maatregelen, zodat er minder energie wordt gebruikt door bewoners. Daarnaast zijn we in gesprek met Vattenfall en Eneco om tot afspraken te komen waarmee we verder kunnen met de gebiedsaanpakken. De lopende gesprekken met Vattenfall over onder andere de leveringstarieven onder de concessie worden dit najaar afgerond. De gesprekken met Eneco over nieuwe toekomstbestendige afspraken worden naar verwachting eind dit jaar of begin volgend jaar afgerond.

² Rotterdamse wethouder: 'Laat Rotterdammers deze winter niet in de kou zitten' | Van de lezer Rotterdam | [AD.nl](https://www.ad.nl)

Vraag 9:

Hoeveel geld heeft de gemeente nog op de plank liggen voor de aanleg van warmtenetten?

Antwoord:

Voor de lopende gebiedsaanpakken aardgasvrij is voor de komende jaren in totaal nog € 69,2 miljoen gereserveerd. Voor een deel is dit geld al uitgegeven en voor een belangrijk deel zijn al verplichtingen aangegaan, waaronder een aardgasvrij aanbod aan woningeigenaren.

Vraag 10:

Is het mogelijk om dit geld aan andere zaken, zoals isoleren, te besteden?

Antwoord:

Het geld is bedoeld voor het afmaken van de lopende gebiedsaanpakken om woningeigenaren een betaalbaar aanbod te doen voor de overstap op een andere warmtevoorziening. Voor isolatie zijn al voldoende middelen vanuit het Rijk en de gemeente beschikbaar. Voor de gebiedsgerichte aanpak isolatie is nu circa € 13 miljoen beschikbaar. Er is een aanbesteding gestart om de komende jaren in tientallen gebieden een aanpak te starten. De grootste uitdaging hierbij zit in het activeren van eigenaren - waar we vol op inzetten door proactieve advisering, subsidiëring, samenwerking met partners in de wijk en goede nazorg - en niet de financiële middelen die er zijn. Zie verder ook het antwoord op vraag 9.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten

Bijlage 1 - Uiteenzetting SPUK-gelden die Rotterdam in zijn totaliteit krijgt van het Rijk

SISA Code	Regeling	Bedrag beschikking
A6	Specifieke Uitkering Preventieve Aanpak tegen Ondernijning (onderdeel BOTOC)	1.630.000
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	107.600.308
A17	Regeling specifieke uitkering voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit	33.974.691
A20	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026	1.000.110
A23	Bekostigingsregeling Landelijke Vreemdelingen Voorziening 2023	1.870.889
A30	Structurele Mainports gelden	20.867.587
A33	Bekostigingsregeling Landelijke Vreemdelingen Voorziening 2024	1.405.250
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	34.270.675
C8	Mainport Bestaand Rotterdam Gebied	34.565.507
C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	75.981.258
C10	Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening	904.080
C30	Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 2e ronde	4.811.778
C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	2.679.950
C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	9.169.997
C41B	Specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw (SiSa tussen medeoverheden)	691.644
C47	Volkshuisvestingsfonds	40.045.949
C51	Specifieke uitkering aardgasvrij in het kader van het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid	18.000.000
C55	Aanpak energiearmoede	34.663.893
C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	775.000
C62	Regeling specifieke uitkering kwijschelding gemeentelijke belastingen	2.123.486
C74	Regio deal Rotterdam Zuid	103.500.000
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	1.290.657
C94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	7.094.884
C96/C96B	SPUK Regio Deals RDam Zuid II	29.470.000
C100	Regeling kansrijke wijk	68.789.246
C105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	26.720.836
C106	Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget	35.935.537
C107	Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen 2023	4.243.200
C109	Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting	49.016.205

C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	2.799.000
C210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	692.041
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	144.140.048
D10	Volwasseneneducatie	21.780.584
D11	Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie	754.966
D12	Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024	6.737.910
D12A	Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024	3.475.760
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingenonderwijsvertragingen	13.207.752
D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	2.700.000
D21	Specifieke uitkering impuls jongerencultuur	1.161.400
D22	Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters	288.000
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	1.320.000
E-3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	10.469.520
E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra 2020 – 2022	41.322
E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027	3.765.301
E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	3.075.000
E83	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	2.194.410
E103	Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023-2027	413.223
E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	28.898.724
E110	Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw.	25.775.387
F11	Regeling specifieke uitkering MKB Deals	288.533
F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	37.000.344
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024	303.788
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	4.543.762
G10	Wet inburgering 2021 _gemeentedeel 2024	27.042.223
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire _gemeentedeel 2024	1.386.308
G13	Onderwijsroute _deel gemeente 2024	1.200.353
H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling	3.299.825
H3	Seksualiteitscoördinatie- en hulpverlening + aanvullende curatieve SOA bestrijding	10.477.236
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	82.362
H5	Regeling specifieke uitkering PrEP	945.413
H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	377.165
H10	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020	10.245.473

H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	200.000
H14	SPUK expertisecentra jeugdhulp	9.723.083
H15	Specifieke uitkering tijdelijk vergroten van beschikbaarheid van acute jeugd-ggz capaciteit	18.964.088
H20	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021	8.125.211
H22/H22B	Regeling specifieke uitkering regionaal projectleider aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2022	75.000
H26	Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp	9.794.609
H29	Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en	2.774.429
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	48.380.591
H33	Regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie	23.985.000
H35	Specifieke uitkering SPUK IZA-doelen 2023-2026	27.856.040
H39	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken	591.618
Eindtotaal		1.274.445.419